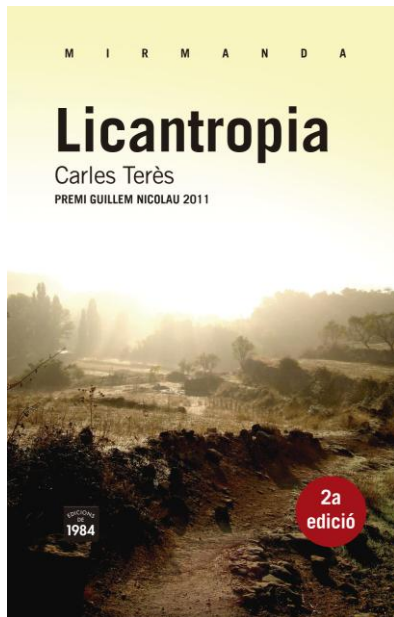

Ricard Ruiz, Quaderns, El País

Ricard Ruiz, *El País*, Quaderns. *Licantropia*, de Carles Terès? Una novel·la, ras i curt, que descobreix un dels millors autors mai sorgits de la Franja. I una nova troballa, per tant, d'Edicions de 1984.

Cal precisar, però. Perquè Terès viu a la Franja, al Matar-ranya, de fa dues dècades, però el seu naixement va ser a Barcelona el 1962. I perquè és cert que *Licantropia*, més enllà de la seva aparent vinculació al gènere fantàstic, es pot considerar l'obra que més bé s'ha arrelat a la llengua, l'entorn i la llegenda de l'àrea ebreca des dels temps de Jesús Moncada, tot i que el seu editor actual no ha estat el primer: trista ironia, *Licantropia* va rebre el 2011 el que podria ser el darrer Guillem Nicolau, premi que el govern aragonès deixarà de finançar. La publicació inicial, de només unes dotzenes d'exemplars, no hauria impedit en tot cas

que la novel·la romangués oblidada sense aquesta meritòria recuperació.

Revisada, a més, en detalls com les transicions, que juguen amb la intriga de predestinació i el *cliffhanger* (elements finals per donar suspens) de culte, la versió final de l'opera prima de Terès narra la recerca d'un fotògraf, el Llorenç, quan tres anys després d'establir-se a la Pobla de Llobosa comença a descobrir indicis que l'empelten amb el mite dels *allobats*. Cal advertir, però, que *Licantropia* no és de cap manera una novel·la d'homes llop. Entre l'instint i el deliri, entre la ciència, la història i la llegenda, el del Llorenç és en realitat un relat d'autoconeixement que explora els lligams de l'home amb el passat, amb la natura feréstega, amb l'instint i les arrels. La resta, insinuada, suggerida amb ofici, recorda el Joan Perucho de *Les històries naturals*, tant pels dips, aquí sense nom ni tradició vampírica, com per les taxonomies i geomorfologies que afegeix l'Agustí, cunyat del Llorenç. Però ho recorda, juga a recordar-ho, en citar Lovecraft, en arrencar amb un capítol que actua de pròleg gòtic a partir d'un mossèn vençut per la bèstia. Perquè de fantasia, a la novel·la, només hi ha la dels personatges. Dit d'una altra manera: tot el que explica *Licantropia* és possible. Tot. Steve Jobs inclòs, per estrany que soni *allobar* el rei d'Apple. Una altra cosa, amb tot, és que hom pugui admetre la versemblança forçada d'algun atzar, o que hi hagi qui arrufi el nas davant l'acumulació de baules genealògiques que permeten al Llorenç lligar els avantpassats. Res que grinyoli, tanmateix, si no hi ha ganes de furgar.

Superada la juguesca, a més, l'aposta de *Licantropia* esdevé atàvica, apassionada, tan carnal com el desenllaç: és l'aposta pel paisatge, pel territori, per la par·la amb els mínims castellanismes. Perquè Terès, hàbil, no només ha barrejat el bosc amb Torredarques, i els masos amb les coves, sinó que ha combinat el narrador en català estàndard —que no *light*, al contrari!— amb tot d'intervencions dialectals per part de personatges com la tia Encarna, algunes de les quals, per variació i precisió, denoten el suport d'Artur Quintana i mereixerien un estudi a part. Unides a les indagacions topòniques i etimològiques, a llegendes com la de la Punta de la Samarreta i a les

troballes bibliogràfiques del Llorenç, tot plegat sense oblidar el ritme i el misteri, aquestes mossegades estilístiques fan de *Licantropia* més que un bon debut. Amb la seva potència formal i simbòlica, de fet, l'autor palesa haver devorat bé Perucho, Moncada i Sánchez Piñol. Té la força dels llops, aquest Terès, i la transmet amb la llengua, com pertoca. Sense pèls.